Стемфорд Раффлз і Вільям Фаркуар

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Раффлз: клерк, губернатор, засновник

Томас Стемфорд Бінглі Раффлз народився 5 липня 1781 року на борту судна *Ann* біля Порт-Моранта на Ямайці, а 1795 року, у чотирнадцять років, вступив на службу до Ост-Індської компанії в Лондоні як клерк.[1] 1805 року його направили на Пенанг помічником секретаря нового уряду поселення.[2] На Пенангу він вивчив малайську мову, досліджував історію та політику малайського світу і налагодив стосунки з генерал-губернатором у Калькутті лордом Мінто, що відкрило шлях до його подальшої кар'єри.

Раффлз належав до типу, який компанія породжувала на початку XIX століття: вченого-адміністратора, що поєднував практичне врядування з глибоким інтересом до мов, історії та природничої історії регіону. Він збирав рукописи, рослини і тварин, написав історію Яви, а згодом заснував Лондонське

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

зоологічне товариство.[3] Знання малайської традиції дало йому відчуття історичного значення Сінгапури, порту XIV століття, описаного в попередньому розділі, і вплинуло на його вибір острова.

Ява та уроки управління

З 1811 по 1816 рік Раффлз був лейтенант-губернатором Яви, яку британці під час Наполеонівських воєн відібрали в голландців і французів.[4] На Яві він спробував провести далекосяжні реформи: замінити примусові поставки земельним податком, зменшити владу місцевої аристократії та сприяти вільній торгівлі. Реформи були амбітними, але фінансово невдалими. Його урядування завершилося критикою з Калькутти та Лондона.[5]

Досвід Яви вплинув на його задум щодо Сінгапуру двояко. Він зміцнив його переконання, що голландські монополії душать торгівлю архіпелагу, а вільна торгівля розкриє її потенціал. Водночас він навчив його меж територіального врядування торговельної компанії, директори якої оцінювали кожну адміністрацію за її витратами. Сінгапур у його задумі мав уникнути обох проблем: порт без монополій і поселення без тягаря управління великою територією.

Після повернення Яви голландцям Раффлза призначили лейтенант-губернатором Бенкулена, невеликого поста компанії на західному узбережжі Суматри, куди він прибув у березні 1818 року.[6] З Бенкулена він домагався від Калькутти активної політики проти голландської експансії. Саме під час візиту до Калькутти 1818 року він отримав мандат на експедицію, що привела до Сінгапуру.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Фаркуар: резидент, який знав Малакку

Другим засновником Сінгапуру був Вільям Фаркуар, офіцер мадраської армії компанії, який п'ятнадцять років очолював адміністрацію Малакки. 1803 року його підвищили до капітана, а в грудні 1813 року офіційно призначили резидентом і комендантом Малакки; цю посаду він обіймав до повернення голландців у вересні 1818 року.[7] Фаркуар знав малайських вождів регіону, розмовляв малайською і мав тісні зв'язки з купецькими спільнотами Малакки, багато хто з яких згодом пішов за ним до Сінгапуру.

Фаркуар супроводжував Раффлза в експедиції 1819 року. Після підписання договору він став першим резидентом і комендантом Сінгапуру. Він підняв британський прапор на пагорбі, який малайці називали Букіт-Ларанган, — на місці двору XIV століття.[8] Раффлз покинув острів за кілька днів після укладення договору і повертався лише двічі: на кілька тижнів 1819 року та на вісім місяців у 1822–1823 роках. Більшу частину перших чотирьох років Фаркуар керував поселенням сам.

Два бачення поселення

Стосунки між цими двома людьми стали одним із визначальних конфліктів раннього Сінгапуру. Фаркуар, маючи мінімальні ресурси і не маючи інструкцій для багатьох ситуацій, урядував прагматично. Потребуючи доходів, він знайшов їх у ліцензіях на азартні ігри та в продажу опію й алкоголю. Він дозволяв купцям будуватися там, де вони знаходили місце, зокрема на землі, яку Раффлз зарезервував, і терпів работоргівлю, яка ще існувала в регіоні.[9] У травні 1820 року він створив першу поліцію поселення.[10]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Раффлз мав амбітніше і впорядкованіше бачення. Повернувшись у жовтні 1822 року, він застав місто, що розрослося без плану, і уряд, доходи якого значною мірою надходили від вад, які він хотів викорінити. Він звільнив Фаркуара, якого офіційно усунули з посади 1 травня 1823 року; наступником став Джон Кроуфорд.[11] Раффлз заборонив рабство та азартні ігри, заборонив носіння зброї і видав правила для міста.[12]

Конфлікт між Раффлзом і Фаркуаром — більше, ніж особиста сварка. Він демонструє два підходи до врядування торговельним поселенням, які повторюються в історії Сінгапуру. Перший — прагматичний і орієнтований на доходи: він приймає економіку такою, якою її застає, і оподатковує те, що можна оподаткувати. Другий — плановий: він прагне формувати економіку і суспільство за задумом. Сучасну сінгапурську державу описують як поєднання обох підходів: прагматичну в економічних рішеннях і цілеспрямовану в плануванні. Ранній конфлікт віщує це поєднання.

Примітки

1. Wikipedia, “Stamford Raffles” (дата звернення: вересень 2026 р.): народився 5 липня 1781 року “on board the ship Ann, off the coast of Port Morant, Jamaica”; клерк Ост-Індської компанії в Лондоні з 1795 року, у віці чотирнадцяти років. ↩
2. Wikipedia, “Stamford Raffles” (дата звернення: вересень 2026 р.): направлений на Пенанг 1805 року помічником секретаря за губернатора Філіпа Дандаса. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

3. Wikipedia, “Stamford Raffles” (дата звернення: вересень 2026 р.): засновник (1825) і перший президент (обраний у квітні 1826 року) Лондонського зоологічного товариства. ↩
4. Wikipedia, “Stamford Raffles” (дата звернення: вересень 2026 р.): лейтенант-губернатор Яви з 1811 по 1816 рік. ↩
5. Про урядування Раффлза на Яві, систему земельної ренти та фінансові труднощі, що призвели до його відкликання, див. C.E. Wurtzburg, *Raffles of the Eastern Isles*, Лондон, Hodder & Stoughton, 1954, а також виклад у Wikipedia, “Stamford Raffles”. ↩
6. Wikipedia, “Stamford Raffles” (дата звернення: вересень 2026 р.): прибув до Бенкулена 19 березня 1818 року, а 22 березня його офіційно призначили лейтенант-губернатором. ↩
7. Wikipedia, “William Farquhar” (дата звернення: вересень 2026 р.): резидент Малакки з 1803 по 1818 рік, офіційно призначений резидентом і комендантом у грудні 1813 року, до повернення голландців у вересні 1818 року. ↩
8. Wikipedia, “William Farquhar” (дата звернення: вересень 2026 р.): він “drew up the first gun and set up the post to hoist the Union Jack flag” на Букіт-Ларангані. ↩
9. Wikipedia, “Founding years of modern Singapore” (дата звернення: вересень 2026 р.): щоб отримати доходи, Фаркуар вдався до “selling licenses for gambling and the sale of opium” і терпів “the slave trade”. ↩
10. Wikipedia, “William Farquhar” (дата звернення: вересень 2026 р.): у травні 1820 року створив першу поліцію Сінгапуру на чолі зі своїм зятем Френсісом Бернардом. ↩
11. Wikipedia, “William Farquhar” (дата звернення: вересень 2026 р.): офіційно звільнений 1 травня 1823 року, наступник — Джон Кроуфорд; згодом Фаркуар оскаржував своє звільнення. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

12. Wikipedia, “Founding years of modern Singapore” (дата звернення: вересень 2026 р.): Раффлз “banned slavery, closed all gambling dens, prohibited the carrying of weapons”. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.